

ST. — NO. 1464. Entered as second-class matter, December 5, 1907, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3d, 1879.

CHICAGO, ILL., 2. OKTOBRA (October 2), 1935.

Published weekly at
2620 W. 26th St.

LETO — VOL. XXX.

POOSTREVANJE BOJA ZA "ODPRTO DELAVNICO"

KAPITALIZEM V NAPORIH ZA OHRANITEV POLITIČNE SILE

Napeta kampanja proti takim uradnikom, ki so "prenaklonjeni" unijam

Zanemarjanje samostojne politične akcije naj-
usodnejša napaka ameriškega delavstva

V ZVEZAH delodajalcev in v trgovskih komorah v Zed. državah veliko razpravljajo o stavkah. Tudi ako kompanije stavkarje v tem ali onem podvetju popolnoma porazijo — so stavke vendarle tudi za družbe draga stvar, kar se dobčku veliko pozna. Po mnenju magnatov je množeče se število stavk posledica oblub in potuhe, ki jo daje delavcem new deal in pa lokalni politiki. Kjerkoli so šerifi, župani, šefi policije in governerji pripravljeni "kooperirati" z družbo v varovanju privatne svojine in pa pravice delavcem "do dela", tam je stavka v naprej izgubljena, pač delaveci v stavki vztrajajo magari cele mesece.

Nevarno za družbo pa je, kjer so na političnih mestih ljudje, ki nočejo sprejemati povlje iz uradov kompanij, ampak skušajo ohraniti naklonjenost delavev tudi kadar stavkajo. Še slabše za izkorisčevalce pa je, da imajo vodilne politične službe pristaši delavskega gibanja.

Veliko srdca v krogih pluto-kracije je bilo proti minnesotskemu governerju Olsonu, ker je trdil, da je dolžnost prizadetih kompanij najti pot v sporazum s stavkarji, ne pa skušati ubiti stavko s skebi in drugimi provokacijami.

Mnogo hudovalo je bilo v kapitalističnih časopisih proti newyorskemu županu, ker baže daje potuhu stavkarjem, in v par slučajih jim je naklonil vrhu vsega še policijsko varstvo. To je boljševizem, ne-ameriško in neustavno, se dušajo v uradih trgovskih komor in v pisarnah zvez industrialcev.

Ko pa je prošli teden milwauški župan Hoan apeliral na mestni svet, da naj policijskega šefa instruirja ustaviti obrat v podvezjih, v katerih je stavka, zato, da se prepreči nemire, je nastal v kapitalističnem tisku velik dirindaj. V uredniških člankih so zatrjevali, da je dolžnost župana varovati privatno svojino in pro-

Hoan je že velikokrat pokazal, kako lahko človek v takih službah pomaga delavstvu kljub temu, da mu zakoni po ovinkih nalagajo stavke zatirati in voditelje delavcev pa preganjati. Še veliko ved bi zapisati razbijati stavke, ne pa zapirati tovarne! "Če se bo to početje nadaljevalo, bo morala industrija milwauško mesto zapustiti in se preseliti tja, kjer bi bodo ustavne pravice boljje zavarovane," zaključuje članek.

Zadnjevanje na 5. strani)

Javna dela, pričeta do zdaj, daleč za predvidevanimi upi

Nečrti zvezne vlade za zaposlitve delavcev smožnih, ki so na relifu, do jescini, se te niso uresničili. Priprava so bile počasne. Demokratični republikanski politiki na upravi mest, okrajev in držav, se bolj interesirajo za tako "javna dela", kjer se nudi prilika za "zaslužek", na-

mesto za rečna konstruktivna podjetja.

Izdati direktnega relifa so to jen vred tega in vedno skoro isti, kakor pred podvetjem javnih del. Na slednjih je delavcem dana prilika za služiti nekaj več, kakor pa, ako bi prejemali direktno podporo. Stavka relifnih delavcev v New Yorku je pripravljena v toliko, da so bile plače poklicnem delavcem znatno zvišane, ob enem pa so jih znižali delovne ure, da je vsota, ki jo prejemajo za preživljaj, enaka oni, kakor jo je določal prvotni vladni načrt.

Nazadovanje plač v Nemčiji

Plače delavcev stavbinske industrije v Nemčiji so leta in lani nazadovale okrog 5 odstotkov, vpoštovavši sedano držino, pa je nazadovanje še toliko bolj občutno. Fašisti so poleg splošnega znižanja plač odpravili tudi višje plače za nadurno delo.

Za naselitev Židov v Palestini

Mednarodni židovski kongres zbiral sklad \$5,000,000 za naselitev nadaljnih židovskih begunskih družin v Palestino.

(Zadnjevanje na 5. strani)

U. M. W. se je z novo pogodbo še bolj utrdila

UMW je prvič po dolgih letih sklenila pogodbo s kompanijami ne da bi bilo treba premogarjem zanjo v dolgotrajno stavko. Glavarji premogovniških družb so se zelo pritoževali, ko so jim vladni posredovalci pojasnili, da bodo stavkujuči premogarji deležni relifa, ako bodo vprašali zanjo, dočim so družbe hotele, da se ne nakloni relifa nikomur, ki bi lahko delal, a noče. To tolmačenje bi pomenilo, da premogar, ki ne bi hotel skebat, ne bi bil deležen nobene druge opore, kot one, ki bi mu jo mogla nuditi unija. Ta pa bi bila v sedanjih razmerah majhna.

Sedanja pogajanja so trajala od marca do 27. septembra. Pogodba je potekla 1. aprila in bila nato podaljševana največ na prigovarjanje predsednika Roosevelta in delavskega deputanta. Nova pogodba je stopila v veljavo 1. okt. in s tem dnem je glasom dogovora nehalo tudi stavka, ki je trajala dober teden dni.

Mnogo kompanij je prošle tedne operiralo svoje rove vseled bojazni pred stavko veliko bolj kot jih bi drugače. Zdaj imajo kupce premoga, kar pomeni, da bodo imeli premogarji toliko dni več "počitnic", do-

kler družbe svojih zalog ne spravijo v denar.

Unija je zahtevala 9c več od tem premoga za akordno delo, kompanije pa so ponujale samo 7½. Zahtevala je dalje 10 odstotkov povišanja plače za "mrvto delo" in 50c na dan-povišanja za delavce z dnevnim nezadovoljni.

Prvotno je zahtevala 9c več od tem premoga za akordno delo, kompanije pa so ponujale samo 7½. Zahtevala je dalje 10 odstotkov povišanja plače za "mrvto delo" in 50c na dan-povišanja za delavce z dnevnim nezadovoljni.

Procesije čakalcev pred prodajalnami se odpravljajo, istotno diskriminacijske razlike v cenah in med oblejalcem.

Računajo, da se po 1. oktobru krh poceni 10 odstotkov in druga živila do 40 odstotkov. To bo delavcem pomagalo, da znatno dvigne svoj živilenski standard, ob katerega se sedaj spodbujajo ne samo kapitalistični propagandisti, ampak tudi

kakor poročajo iz Moskve, odpravljen. Kruha lahko zdaj kupeši vsekdaj, kolikor hoče. Živila so se zelo pocenila, ker je vlašča znižala nanje svoj "sales tax". S pomočjo visokih cen je namreč dobiti sredstva za finančiranje industrializacije, zato armado in v druge namene. Zdaj ji nekateri industrijski obrati donašajo že veliko dobitka, drugi pa večinoma pokrivajo vsaj izdatke.

V sovjetski Uniji je bil do lani še vedno v veljavi sistem, ki je določal, koliko sme kupiti kruha, koliko mesa ali kakršnih koli drugih potrebščin. S 1. oktobrom je ta sistem,

TUDI ZED. DRŽAVE V NEVARNOSTI!

Naslov nad to sliko ni zanesljiv. Kajti o nevarnosti, ki preti tej deželi, govori prav zarces admirala ameriške vojne flote William Stanley. On pravi, da so glavni cilji obročno komunisti, ki pod masko nedolžnega, vse ljubčega dobrohotnega pacifizma ovirajo njeno obrambno silo. Gospod admiral, ki ga vidite na tej sliki, je pač navaden propagandist za militarizem in neposredno tudi vedoma ali nevedoma agent muncijev industrije. Ako bi bil razoden, ne bi govoril takih bedastec.

Ameriška legija brani ustavo in patriotizem

Za ukinjenje priznanja sovjetske Unije in za deportacije. Takožen bonus najvažnejša zahteva

Ničesar na svetu ni lažjega, jo priljubile med veterani, po-kakor biti "patriotičen". Ni treba drugega kakor vpiti zoper prevratne, zahtevati, da se jih naj deportira, govoriti zančljivo o Sovjetski uniji in kritizirati tiste v političnih uradih, ki s popustljivostjo v ravnanju z rdečarji "škodujejo temeljem te republike in spravljajo ustavo — naš najsvetješi dokument — v opasnost!"

Dve najbolj profesionalni patriotski organizaciji sta Hčere ameriške revolucije in Ameriška legija. Slednja se predstavlja za zastopnico vseh bivših vojakov, ki so bili v armadi v času svetovne vojne. Kot taka je res upoštevana bolj kot katerakoli druga organizacija v tej deželi. Njene neprestane zahteve za takojšen bonus so

bistvu končno sprejele, unija pa je opustila zahtevo za šesturni delavnik pet dni in tednu.

Spošlo mnenje je, da si je UMW s to pogodbo svojo pozicijo že bolj utrdila, četudi so tisoči premogarjev s sprejetim pogodbo in z razmerami v pre-mogovni industriji skrajno nezadovoljni.

Prvotno je zahtevala 9c več od tem premoga za akordno delo, kompanije pa so ponujale samo 7½. Zahtevala je dalje 10 odstotkov povišanja plače za "mrvto delo" in 50c na dan-povišanja za delavce z dnevnim nezadovoljni.

Prvotno je zahtevala 9c več od tem premoga za akordno delo, kompanije pa so ponujale samo 7½. Zahtevala je dalje 10 odstotkov povišanja plače za "mrvto delo" in 50c na dan-povišanja za delavce z dnevnim nezadovoljni.

Ničesar ne bo dvignilo ugleda sovjetske Unije med delavstvom po svetu bolj kakor da bo dokazala vrednost socializacije za splošno ljudsko blaginja.

Prva leta po vojni se je v Rusiji naselilo mnogo delavcev iz kapitalističnih dežel, vključivši Zed. države. Ampak njihov idealizem je zgorel čim so spoznali, da bodo morali v Rusiji delati v veliko slabih živilenskih razmerah kakor in deželah, iz katerih so se izselili. To jih je razočaralo. Mnogi so se

delavski krogi v kapitalističnih deželah, vključivši tiste komunistične struje, ki so zoper Stalinov režim.

Ničesar ne bo dvignilo ugleda sovjetske Unije med delavstvom po svetu bolj kakor da bo dokazala vrednost socializacije za splošno ljudsko blaginja.

S časoma, ko bo rešen problem prehrane še bolj kakor da danes in stanovanjski problem, ko bo na trgu dovoj oblike in obuv, bo odpravljen argument, da živi ljudstvo v Rusiji slabše, kakor drugje. Kajti ona ima v planiranem gospodarstvu in s pomočjo socializacije ter

ŠIBKOST LIGE NARODOV V VLOGI POLICAJA PROTI IMPERIALIZMU

Vprašanje province Memel — Zveza med USSR in Rumunijo ter nji v odgovor protivna zveza

V KAPITALISTIČNI družbi je vzdrževanje mirnih odnosa silno težavno, tudi ako bi vlade resnično gojile politiko miru, namreč da tekmujejo v militariziranju svojih dežel.

Največje opasnost svetovnemu miru pa tvorijo danes fašistični državi Italija in Nemčija v Evropi ter Japonska v Aziji. Liga narodov se trudi podprtiti Italijo, da ne bi zrcela z nasilnim osvajanjem Etiopije, ampak rajše vzela mirno in na enen način koncesije, ki sta jih na račun Etiopije pripravljene dovolj Francija in Anglija.

Italija in Nemčija sta dokaz, da je fašizem največji netejljivo vojne — da je vsa njegova notranja in vnačja politika posvečena edino le vojni. Fašizem je brez smisla za kolektivno odgovornost — kajti fašizem je vrla klika nad vsem prebivalstvom države.

Demokratična Italija — pa ako bi bila z glavo ob zid v svojem vztrajaju, da je vojna med njo in Etiopijo neizogibna. Toda današnja Italija je trdn v pesteh enega človeka — Mussolini — ki ni odgovoren nikomur, ki ne tripi nikake kritike, in ki v svoji trmi zahteva, da mora iti vse po volji njegovih kapric.

Dočim zahteva Mussolini Etiopijo, je Nemčija spravila v zagato, posebno Francijo in Anglijo s svojim umeščanjem v Memel. Pred vojno je bil Memel nemška posest. Po vojni ga je versailleska pogodba odtrgalna od rajha in ga spremenila v samostojno mesto. Potem se ga je polastila Litvinska, kateri je bil namenjen za njen izhod na morje, kakor Poljski Gdansko. Ampak Litvinska si je vzela Memel na svojo pest, cesar Hitler ni odobril, pač pa zapretil, da mala, necivilizirana Litvinska tega mesta ne bo obdržala.

Prošlo nedeljo so se vrstile v Memelju in okolici volitve v nemški deželnem zbor. V času volilnega boja so se odnošajo med Litvinsko in Nemčijo zelo poostri.

Francija zahteva, da se Nemčija Memel ne sme polasti. Vprašala je Anglijo, če je za kolektivne akcije proti vsemi agresivnim deželam. Premier Laval pač predobro ve, da je Anglija za sankcije proti Italiji zato, ker se je slednja lotila Etiopiji, kajti tu ima Anglija velike interese, dočim jo Memel le malo zanimal.

V Londonu pa se vprašujejo, kako naj Anglija rabi svojo vojno mornarico hkrati proti Italiji in Sredozemskem morju in proti Nemčiji v Severnem morju? Če bi Anglija za sankcije proti Italiji, da je za sankcije proti Italiji, ampak ne proti Nemčiji, bi rekli v Parizu: "Nam je vseeno, kaj se zgodi z Etiopijo, ni pa nam vseeno, če si začne Nemčija osvajati tuje teritorije, kajti ona je nam glavna nevarnost.

Tako sta italijanski in nemški fašisti spravili svet na rob nevarnosti nove svetovne vojne in splošnih zmešjav.

USSR soglaša s Francijo, da Memel ne sme v nemško posest. Toda če si ga Hitler kljub temu vzame, kaj potem? Ali sta Francija in USSR pripravljeni iti v vojno proti Hitlerju radi enega mesta, ki narodnostno res pripada bolj Nemčiji, kakor pa Litvinski? Ali naj dopustita, da Nemci in Poljaki pogazijo to malo deželo (Litvinsko) popolnoma in si jo razdele med seboj? To je posebno za USSR več ko same važno vprašanje.

Sovjetska Unija nima z baltiškimi deželami, še manj pa z Rumunijo, nikaknih sentimentalnih zvez. Kljub temu se smatra za protektorico neodvisnosti baltiških republik, ob enem pa je nedavno sklenila obrambno zvezo z Rumunijo, torej z deželo, s katero je bila skor v vsi povojni dobi v neprijateljskih območjih.

(Nadaljevanje na 3. strani.)

PRVI OBČNI ZBOR SLOVENSKEGA DELAVSKEGA CENTRA BO 4. OKT.

V petek, 4. oktobra, se vrši v spodnji dvorani SNPJ prvi občni zbor Slovenskega delavskega centra. Povabljeni so vsi člani klubov št. 1 JSZ, kateri ima v tej ustanovi 149 delnic, in pa zastopniki drugih klubov ter društev, ki imajo delež.

Ravnno tako vsi posamezniki, ki so delničarji SDC.

Vsi dobre poleg te uradne objave v listu še pismeno povabilo.

Na tem zboru bo predložen osnutek za pravila Slovenskega delavskega centra, sklepali bomo o virih, ki naj bi pomagali kriti stroške, izvolili

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedenja.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.
Established 1906.

Editor..... Frank Zaitz.
Business Manager..... Charles Pogorelec.
Assistant Business Manager..... John Rak Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 WEST 26TH STREET CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

"Deportirajte rdečkarje"

"Koliko časa bomo Amerikanci še poslušali pridiganje o komunizmu, ki ga čujemo vse naokrog nas? Čas je že, da se ženimo vse te nezaželjence skupaj in jih povabimo, da naj gredjo v Rusijo, kjer naj se navžijejo vse peklenčine, ki jo servira svojemu ljudstvu. Ko bodo okusili življenje v stradanju, v pomankanju vseh vrst, in v gnaju, potem šele bodo znali ceniti privilegije, kakršne imamo v tej deželi. Čemu naj mi dopuščamo rdečkarjem vpti za strmoglavljenje naše vlade, ko vendar vemo, da će bi počeli isto v Rusiji, jih bi postreljali ko stekle pse!

"Prebudite se, vti dobri Amerikanci, in pomagajte izgnati komuniste z njihovim programom destrukcije in nasilja vred, tja, kamor spadajo."

Gornje je prevedeno iz dopisa, ki je bil priobčen v enem izmed najbolj razširjenih kapitalističnih listov v tej deželi.

Te vrste propaganda je med Amerikanci učinkovita, ker dela med njimi vtis, da se krize in vsega za krivi končno "rdečkarji" — sami priseljenci — in da se kljub krizi ameriškemu ljudstvu veliko boljše godi, kakor pa prebivalstvu "rdeče dežele".

Teh propagandi je čisto lahko priti v okom — bodisi na shodih, letakih itd. Socialisti simpatiziramo z vsako akcijo v USSR, ki ima namen zboljšati življenski položaj ljudstva, in prav tako tudj s sovjetsko Unijo kot tako. A vendar mi gleadam na USSR s kritičnimi očmi. Ako hoče doseči med svetovnim proletariatom stopnjo resnične inspiracije, in ne samo upanja, tedaj mora v svojih mejah postati toliko vzorna, in dvigniti svoj življenski standard tako visoko, da bo njenim reakcionarnim sovražnikom zapro sapo. Klici, "deportirajmo vse rdečkarje v Rusijo", bodo potem ponehali. Zato je za delavstvo vseh dežel zelo razvesljivo, ker se posebno v tem letu življenske razmere v USSR res izboljšujejo.

Varanje s "slikami"

V Rusiji je izšla brošura pod naslovom "New York", v kateri je med drugimi tudi slika Rafaela Abramoviča. Abramovič je bil pred boljševiškim pučem eden izmed glavnih vodij revolucionarnega gibanja v Rusiji. Ker se z boljševiki ni strinjal — pripadal je nasprotnemu krilu — je odpotoval iz Rusije. Če ne bi ga bili zaprli. Odsej delujejo za delavski pokret in za demokratiziranje Rusije v emigraciji.

Abramovič je tudi član eksekutivne socialistične-delavske internacionale. V omenjeni sovjetski propagandistični brošuri proti socialistom je Abramovič naslikan v kabaretu. V eni roki ima kozarec vina, v drugi smotko, poleg njega pa je mlada ženska, kakršne v kabaretih "zabavajo" goste. Abramovič je na tej fotografiji v "salonski obleki". Torej pravi "gigerle".

Ko se je brošura razširila, je bilo proti temu umazanemu attentatu na Abramoviča veliko zgražanja celo med mnogimi komunisti. Vsi, ki ga poznamo, vedo, da ne kadi, da ne zahaja v kababre, in da ni bil še nikdar v "salonski obleki".

Kako se napravijo take slike? Upton Sinclair in mnogi drugi so že čestokrat opisovali, da imajo velike propagandistične agencije in vsi časopisi takozvani "art department" v katerem slikajo posebno "divorsanke", politične nasprotnike in pa radikalce in načinskejših, ali pa v "kompromitirajočih" pozah. Kako se to napravi? Fotograf v "art departmentu" spravi v "primerno" pozno bodisi moškega, ali žensko, ktor je že glavna oseba, ki jo hoče slikati. V nadaljnjo "kompromitiranje" doda še druge potrebne osebe, kakor mu že naroči merajni urednik, in ko to fotografira, prilepijo namesto glave originalne slike glavo bodisi kake morilke, "divorsanke", politika, ali ktor je že v ospredju na "prvi strani".

Take slike med ljudstvom vlečjo, kajti "navadne fotografije" niso zanimive. Tako sklepajo uredniki kapitalističnih listov in po tem se ravnajo. Prav take metode se poslužuje tudi propagandni biro Sovjetske unije, kakor priča na samo slika, ki naj bi predstavila Abramoviča, ampak tudi mnogo drugih.

Pobijanje opozicije s takimi sredstvi je karakteristična Hearstova metoda. Propagandisti v Sovjetski uniji bi jo v interesu civilizacije in iskrenosti v delavskem gibanju ne smeli posmetati. To, kar so storili Abramovič, jim ne dela časti. V izbiranju sredstev jih od kapitalističnih potvarjalcev ničesar ne razlikuje.

"Jagnje in volk"

Italija je "volk". Mussolini je to s svojimi dejanji in ukazi dokazal vsemu svetu. Etiopija, na drugi strani, je "jagnje". "Kralj kraljev" Haile Selassie, "krotilec levov", je bil z ozirom na Mussolinijev ambicije toliko zmeren v svojih diplomatskih izvajanjih, da jih ni mogel nihče na svetu smatrati za pravokarjace.

Nihče, razen Mussolinija. Zato je duce zalučil v svet za resnico staro legendu, kako je jagnje napadlo volka. Ampak to je pravljica lisice, ki vlada Italijo in jo tiranizira! Zdaj preti z enakim zlom Etiopiji, katere se hoče polasti prej ali slej — zato da ne bo jagnje požrlo volka ...

Napačni "delavski voditelji"

Voditelji unij, ki kapitaliste neprestano svare — češ, boste dobr, drugače vas dobe v roke rdečkarji — so ali zeleni in nesposobni vedeti bolje, ali pa prestrahopetni, da bi delali to, za kar so plačani od svojih unij. — "A. G."

Premogarji v neprestanih naporih za izvojevanje pravic

Dasi je delavski departement Rooseveltove administracije poskušal odvrati "prenehanje obrata" v revirji tehnik premoga, in ako tudi je John L. Lewis sviral, da bodo premogarji gotovo zastavili, če ne bo sklenjena nova pogodba pred pondeljkom 23. septembra, so premogovni kompanije zahteve odklanjale toliko časa, da so bili premogarji res pozvani v stavko. Končne razlike sicer niso bile velike, a kljub temu tolikine, da ni hotela pristati v zadnje popustive ne ena ne druga stran. Kompanije so pristale v nekajnko sviranju plače in da nekaj drugih koncesij. Na gornji sliki je v desni John L. Lewis, voditelj unihajkih premogarjev, in na desni pa pomočni delavski tajnik Edward F. McGrath.

Sičnji, ki je bil v pogajanjih zastopnik predsednika Roosevelt, si je zelo prizadeval, da pripravi obe stranki v sporazum, predno bi prišlo do odločilnega spopada na stavkovnem bojišču.

V uradu U. M. W. trdi, da se je poziv v stavko v pondeljek 23. sept. odzvalo nad 400,000 premogarjev. Pozvani so bili od UMW v ta boj za zboljšanje razmer med člani unije Progressivnih premogarjev v Illinois, ki po so sklepanje odklonili. Kljub temu je zastavalo 25,000 iliničkih premogarjev, kakor je poročal urad UMW iz Springfielda. Dogovor je bil po štirih dneh konferenca sklenjen dne 26. sept. Premogarji so se na podlagi nove pogodbe vrnili na delo 1. oktobra.

SKLEPI IN AKTIVNOSTI KLUBA ŠT. 1

Konferenca 1. nov. — Druge važne prireditve.
Prvi občni zbor Slovenskega delavskega centra bo sklican v kratkem

Chicago, Ill. — Na prošli seji kluba št. 1 je bilo med drugim poročano, da sklicuje angleški odsek konferenco in shod v petek 1. novembra v dvorani SNPJ, na katero bodo povabljeni člani in članice angleško poslojujočih društev, kateri pridejo v Chicago na agitacijsko zborovanje za SNPJ.

Predmet na shodu 1. nov. bo podpornih organizacijah in njih socialnem in drugem udejstvovanju z ozirom na delavsko gibanje. V sodelovanju angleškemu odseku pri sklicavanju tega shoda so bili izvoljeni v klubu Louis Beniger, Anton Garden in Angela Zaitz.

V soboto 5. oktobra bo v klubu brezposelnih "Red Falcons Amateur Night". Otroci bodo predvajali spored, poleg pa so tudi odrasleni povabljeni, da se udeleže amaterskega kontesta. Vstopnina je 10c. Prebitek se porabi za nabavo uniform članom in članicam našega Red Falcons odseka.

Dramski odsek vprizori drama "Rdeče rože" na prireditvi milavškega "Napreja" v nedeljo 17. nov.

Na koncert in slavje 25-letnice "Napreja", ki se bo vrnil 17. nov.

V imenu dramskega odseka je bilo poročano, da so pripravljene spored na slavnosti 25-letnice JSZ v teku.

Dramski odsek vprizori drama "Rdeče rože" na prireditvi milavškega "Napreja" v nedeljo 17. nov.

Klub bo na socialističnem banketu v nedeljo večer 13. oktobra prispeval \$10, dodatno vsoto v isti namen pa se bo zbralo med člani.

John Rak in A. Garden sta poročala o aktivnostih v Cook County soc. organizaciji. Dne 6. oktobra bo v Labor liceju diskuzija o sklepih kongresa komunistične internationale z ozirom na socialistično in splošno delavsko gibanje.

A. Garden je oznanil, da člani Labor College otvorijo svoj učni semester to jesen. Dozdaj je to ustanovo podprtlo 40 unij in nekaj socialističnih organizacij. Šola se vrši štiri večere v tednu. Šolnina je \$1 za vsakega slušatelja. Podpora članarina za organizacije je \$5.

Dodal je Garden, da je v tem ozirom na socialistično in splošno delavsko gibanje.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

John Rak je prečital imena vseh, ki so prispevali v prid Proletačevga piknika v nedeljo 29. sept. Objavljena bodo v Proletarju v posebnem dnu.

ANDREAS LATZKO;

SEDEM DNI

ROMAN. — Poslovenil MILE KLOPČIČ.

(Nadaljevanje.)

Gmotno je misija uspela nad vsa pričakovanja, svoj brzjavno naprošeni očetovski blagoslov poroki pa je stari gospod podelil nasprotno le s težkim srečem, in usoda mu ni dala, da bi bil lahko pretehtal sinov izbor. Ne-posredno po poroki, ki se je bila izvršila polnoma na tihem, sta stopila novoporočenca na sibirski eksprez, da bi pod cvetičimi česnjami na Japonskem preživel medene tedne. Ko pa je na vožnji domov, nekje na Indijskem oceanu parniški mojster ujel obupne klice umirajočega, ni bilo ob tedanjem pred-vremenstvu stanju letalske tehnike nobene možnosti, da bi se bilo dalo potovanje skrajšati.

Se mnogo huje ko v Hamburgu so obsojali prenaglieno poroko v Petersburgu, kjer so gledali kaj neradi, kako bo lepa, celo za ruske pojme nenavadno bogata sirota odnesla svoje premoženje v tujino. Vzgojena od svoga strica, ovdovelega generala brez otrok, je Sonja trmoglavu odbijala vse snubce, ka-koda ne bi bilo v vsej veliki Rusiji nikogar, ki bi bil kos njemu "Njemcu". Da je uspelo ravno Mangienu, da je tako oblegano Sonjo pridobil zase, je bila manj zasluga njegovih zunanjih odlik in milionske dedičine, ki ga je čakala, kakor zasluga duševne dedičine slromašnega domačega učitelja, ki je vplival na njegov razvoj bolj kakor oče z materjo red.

Ko je naslednik mangienske dinastije v pribitnih letih obolel za lahninu vnetjem pljučnih vršičkov, so ga takoj vzeli iz šole ter poslali z domačim učiteljem v švicarsko visoko pogorje. Brez te protekcije, ki mu je priskrbelo to sijajno službo, bi se bil dobr, dovtipni doktor Wilhelm razvил mogoče v slavnega pisatelja. Kaj pa naj bi ga bilo še izpodobujalo k premagovanju njegove brezmejne lenobe, ko je vedel, da je zaleta in leta rešen vseh gmotnih skrb? Vse tisto, kar drugi ljudi vse-vrek podžiga k delu, ni imelo niti najmanjše vabljivosti za doktorja filozofije, Franca Wilhelma. Cistò ravnodušen ni bil, razen do dobrih knjig in slik, samo še do svojih soljudi, ki jih je vse skupaj zaničeval kot odurne, po denarju hohle predake, in prav zato ga je moglo upanje na priznanje tem manj mikati, da bi bil svoje bisere, kakor je rad dejal, "iz ambicije svinjam trosil". Prelenemu za delo je bilo tem bolj všeč, da je svoje dovtipne domislike in zmerom zanimive misli zapravljaj v pogovorih, bistroku, hvaležna mladost nje-govega gojenca pa mu je hkrat nadomeščala papir. Kmalu ni bilo za elegantnega, štirinajstletnega svetskega človečka nobenega očetovega darila kakor dovoljenje, da sme potovati z zabavnim, smešno zanemarjenim učiteljem. Stiri Jeta je sipal dobrì Wilhem neizrplni zaklad svoje zgovornosti, vse svoje notranje bogastvo na doračajočega fanta, in bilo je le napol šala, napol zakesnolo, gremko posmehovanje samemu sebi, da je svojega ne-kdanjega učenca imenoval v kesnejših letih zmerom le svoje "zbrane spise".

Intenzivni, cele večere trajajoči pogovori s Sonjo, ki so že dva tedna po prvem srečanju dovedli do njene zaroke, so bili prav za prav predavanja iz teh "spisov" ubogega Wilhelma. Vajena površnega, lepozanskega blebenja petersburških salonov, je takoj prisluhnila in sčasoma začela zaupati mlademu Nemcu, ki je znal tako dobro rabiti svoje oči, tako ostro pregledati človeka in ga ne pustiti preblizu k sebi. S tistem prožnim, navdušujočim mladim človekom res ni imel baron nič drugega več skupnega kakor zunanost. A kdo more reči o sebi, da je bil dovolj močan, da je ostal na trdnem ob svetovnem polomu, ki je pomedel sto in sto let stare dinastije ter sestavljal zemljevid Evrope na novo? Ze samo dobitki vojne in inflacijske dobe bi bili zadostovali, da bi se bil celo najskromnejši človek čez mero prezvel; bilo je človeško, pripisovati rajši svoji podjetnosti, za kar si bil hvaležen v največji meri ugodni konjunkturi. Vrhuta tega je voditelj Mangienove tovarne z edino besedo "nepogrešljiv" obvaroval materam nji sinove, ženam njih može pred junaško smrtno in ko se je kesneje celemu družbenemu sloju odprl prepad pred nogami, so počeli možje še vse huje kakor poprej žene: vsakdo je hotel rešiti svoj denar v Noetovo barto, ki je papirnat potop dvigal vedno više.

Je bilo kaj čudnega, če se je tako oblegan in občudovan polagoma polenil in postal ničemuren? Seveda ni bila Sonja nič kriva. Ona ni bila ne hladna ne zahtevena, ne visoka ne nadležna, sama laže je bilo, da se tak, kakršen pač postal, daš občudovati Mimi, kakor pa bi se moral ravno svoji ženi na ljubo

(Dalje prihodnjic.)

AKO ste prejeli Proletarca, ne da bi si ga sami naročili, je vam bil poslan, ali pa izročen po naročilu nekoga, ki želi, da ga precitate in ako vam ugaja, da si ga naročite. Precitate to številko Proletarca pazno, in uvideli boste, da vam vaš prijatelj nudilist, ki je res vreden, da postanete njegov naročnik.

"Bodočnost naroda" za hrano svinčenkam

Na sliki je propagandistično aranžirana skupina fantov v Italiji, ki se navdušujejo za Mussolinijevo "ekspanzijo italijanskega kraljestva". To patriotsko navdušenje fantov je nekako gre, dokler so pred njimi fotografirani, namesto kanonov in strojnici. A v vročem afriškem perku se "domovinska ljublj" ponavadi spremeni v bolezni, ki jo povzroči neznašna klima, bacili, ki jih raznača okužena krajina in pa napol gnila hrana. Tedaj sele se fanti vprašujejo, kaj pravzaprav naj bo njihov namen v pustinji vzhodne Afrike in v gorah, ki so pod vladu "kralja kraljev". "Poza" junakova je lepa stvar — ampak za fante silno draga, ker se gre za njihovo kožo.

IZ PENNSYLVANIJE

Hermine, Pa. — Po enem mesecu presledka sem zopet obiskal nekaj naselbin v okrajih Washington, Allegheny in Westmoreland. Dobil sem precej ponovljenih in tudi novih naročnikov za Proletarca in razpečal 400 izvodov brošure, ki jo je napisal Leo Krzycki o unijah. Ti pamfleti so po nikoli. Poleg te sem razpečal pamphlet "Socialistična Amerika, delžela svobode". Ti pamphleti so za socialistično agitacijo in vlogo jako koristni, posebno še za poduk naše mladine o socialističnih vprašanjih. Naročite jih na uradu S. P., 549 Randolph St., Chicago, Ill.

Piknik okrajne soc. organizacije v Westmoreland Co. dne 18. avgusta, je bil še dokaj dobro obiskan, ampak ne od naših rojakov. Teh je bilo samo osem. Nekateri niso mogli najti prostora. Vsekakor bi človek pričakoval, da se bi slovenski delavci za take prireditve bolj zanimali.

Naprej za socialistem in kollektivno družbo, v kateri ne bo nikomur zmanjkalo hrane, oblike in drugih potrebščin. Delujmo vsi za vse, pa se bo v novi družbi vsem dobro godilo.

Anton Zornik.

Shod v dvorani SNPJ 11. oktobra

Chicago, Ill. — Poslane Darlington Hoopes, ki je bil označen za govornika na shodu v petek 11. oktobra v dvorani SNPJ, je strankinem uradu sporočila, da se zaradi volilne kampanje v Readingu seje ekskutive ne bo mogel udeležiti. Zato pride namesto njega na omenjeni shod **Leo Krzycki**, predsednik soc. stranke, druga dva glavna govornika pa bosta James Oneal, član ekskutive in urednik New Leadra, ter Joseph M. Jacobs. Slednji je eden glavnih odvetnikov novo osnovane Labor and Socialist Defense Committee, pravnik Millinery unije, v kateri je veliko Slovencev, in predsednik delavske šole v Chicagu.

Predsedoval bo Chas. Pogorelec. Ta shod sklicuje klub št. 1 in pri češke soc. organizacije na zapadni strani.

Vinska trgatev društva "Nada" št. 102 SNPJ

Chicago. — Ni treba misliti, da v Chicagu dolg čas prodajamo. Žensko društvo Nada št. 102 SNPJ je proti dolgočasju, zato priredi vinsko trgatev na čimbolj "naraven način". To pomeni, da boste grozde trgaliv v pravem vinogradnem nasadu. Ta "Nadina" vinska trgatev se vrši v nedeljo 6. oktobra na vrtu naše članice Mary Aućin v Clarendon Hillsu. Zabava se prične že ob 11. dopoldne, kajti zvečer bo prekjone hladno in se bo ljudem mudilo domov in toplo sobe. A čez dan — kakor pravi pratika — bo na naši trgatvi izredno lepo. Vstopnice so samo po 25 centov. "Strafnega" bo kajpada "extra". Ampak kdo bo pričen in miren, se mu je ni treba batiti.

To, da se vinska trgatev vrši v prosti naravi, je nekaj novega za Slovence v Chicagu. Vabimo na to izredno zabavo vse članstvo bratskih društev in druge rojake. Na trgatvi bo načoč neizogibni oče župan in mati županja — poleg teh dveh pa še cela vrsta viničark in viničarjev, — prizor, ki ga niste pod trto na prostem v Chinagu še nikoli videli. Župan in županja bosta skrbela, da se

SIBKOST LIGE NARODOV V VLOGI POLICAJA PROTI IMPERIALIZMU

(Nadaljevanje s 1. strani.)

šajih. Zvezni USSR z Rumunijo je Hitlerjeva diplomacija takoj odgovorila s pogajanjem za vojno zvezo Nemčije, Podiske in Madžarske. To so varnosti miru v Evropi zelo slabu obetanja.

Homatije v Evropi in Afriki so dale Japonski priliko, da si neovirano osvaja Kitajska. Evropske velesile in Zed. države, ki so si lastile mandat protektiranja neodvisnosti Kitajske — molče. Vojne na daljnem vzhodu se vrednost, ki jim preti ob edih fašističnih velesil, ne morejo privoščiti. Prevadujoči evropski kapitalizem na Kitajskem se mora vsled tega rad ali nerad umikati japonskemu imperializmu, ki stremi reorganizirati Kitajsko pod svojim nadzorstvom in za svoje koristi.

Društvo narodov je lepa stvar — ako se bi vsaj glavne države ravnale po njegovih pravilih. Tri izmed njih — Nemčija, Japonska in Zed. države — niso v ligi. Italija je v nji zelo hladno. Kako naj kolektivna akcija res zadeže proti takemu močnemu opoziciji?

Sedanjih položaj je posledica ne samo kapitalističnega sistema, ampak tudi versaillske mirovine pogodb, v kateri je zastopana volja zmagovalnih imperialistov nad poraženimi, in pa nad takimi, ki so bili prešibki, da bi mogli uspešneje zastopati svoje zahteve (npr. Italija).

Vsled te vespoločne negotovosti je oboroževanje spet v polne zamahu — v večjem, kot kdaj prej v zgodovini, razen med vojno.

Tako potiska za kolektivno delo nesposoben sistem človeštva v katastrofo, ki bo grozovitejša, kakor pa je bilo prošlo svetovno klanjanje in razdejanje.

Organizirano delavstvo se zaveda silovite nevarnosti in se trudi, da jo prepreči. Ta opozicija pa bo učinkovita le, če je delavstvo pripravljeno podvzeti karkoli, da zadavi divjanje fašizma v Berlinu in Rimu.

bo vse vršilo v najboljšem redu. Viničarjem, viničarkam in sosednim obiležjem, je Jože Moškič. On je tudi avtor socialne drame "Rdeče rože", katero je društvo "Verovšek" lani vpravilo z zadovoljivim uspehom.

Igra "Razkrinkana morala" smo prejeli od Prosvetne matice. Ob tej priliki bo na slovenskem ameriškem odrvu prvič vpravljena.

Ta igra predstavlja, kako se lahko najde pod lepim plasčem slabe reči — posebno še v takozvani ugledni družbi.

V igri nastopa 17 igralkov — vsi so dobre moči, o tem vas uverijo na predstavi.

Prične se ob 3:30 pop. Zvezčer bo plesna zabava v spodnji dvorani. Igral bo orkester bratov Krištof. Vstopnina pri blagajni je 50c, predprodaj pa so vstopnice po 45c. Samo za ples zvečer, kdo ne kupi prej omenjene, je vstopnina 25c.

Rojaki in rojakinja, pridite 13. okt. v Slov. del. dom, da vidite, kaj predstavlja igra "Razkrinkana morala".

L. Kaferle.

Konferanca članstva S. P. v Chicagu

Union Made

CLOTHCRAFT

OBLEKE

SUKNJE

POVRŠNIKI

IZ
CISTE
VOLNE

16.00

Obleke po meri \$21 in več; blace po meri od \$3.95

Mocnik Clothing, Inc.

6421 ST. CLAIR AVENUE

CLEVELAND, O.

V Slovenem narodnem domu

SE PRIPOROČAMO

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN

KAVARNA

2609 So. Lawndale Ave.

Chicago, Ill.

Tel. Crawford 1382.

Fristna in okusna domača jedila

Cene zmerne. Postrežba točna.

Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični dnevnik. — Naročina: \$6.00

na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50

za tri mesece.

Naslov: 540 W. Juneau Ave.

MILWAUKEE, WIS.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

JE

NARODNA TISKARNA

2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE

CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku.

NASA POSEBNOST SO TISKOVINE ZA DRUSTVA IN TRGOVCE

POGOJI ZA ENOTNOST

Bivši "ekstremisti" že skoro vsi v sovražnem taboru. — Apeli za lažnji enotnost

Razumljivo je, da je v razmerah, kakršne imamo, potreba enotnost razrednih sil. Toda potrebna je iskrena enotnost, kakršno smo mi vedno želeli. V taki enotnosti bi delavski razred lažje preprečil nadaljnje poniževanje delavskega razreda v celoti v političnih gospodarskih in kulturnih zadevah ter s tem dvignil živilenski nivo celega razreda. Mi imamo pred seboj torej določeno odprtoto delo na dognanih temeljih in z določenimi pomočki. Ne maramo konglomeratov, v katerih bi lahko vsak delal, kar bi hotel. Za tako enotnost nismo, v kateri so eni iskreni pri delu, toda drugi v nej po ukazu znotraj enotnosti minirajo, obrekajo, delajo prepreči ter polagajo kukavičja jaca. Ne, take enotnosti ne potrebujemo. Taka enotnost je lažnji, steničarska. Mi pa ne maramo ničesar, kar je lažnji, vega, kar ni iskreno pristopilo k enotnosti in v naprej sprejelo red, ki mora biti v njej.

Delavska Politika.

Detroitski paberki

Detroit, Mich. — Detroitsko delavstvo je vsled Coughlinovega demagoštva in nezgodnih razmer, ki vladajo v sedanji mestni administraciji, nominiralo prvič v zgodbini skupnolistu, treh močnih delavskih kandidatov za mestno zbornico (City council) pri jesenskih volitvah. Ti kandidati predstavljajo ves radikalni element in delavske unije. Soc. stranko bo zastopal Fay O'Camb, dolgoletni član stranke in Metal polisher unije. O'Camb je bil rojen v Erie, Pa. V Clevelandu je bil svoječasno unijski uradnik in organizator. Zadnjih 20 let pa živi v Detroitu, kjer je vsestransko aktiven v delavskem gibanju. Nadaljni kandidat je splošno znani delavski odvetnik in simpatičar komunistov Maurice Sugar. On ima izborni rekord v bitkah za delavskih pravic, bodisi na sodišču ali pa v javnosti. V proših volitvah je prejel kot kandidata za mestnega sodnika 63,000 glasov, kar je vsekakor dokaz njegove popularnosti med delavstvom.

Tretji kandidat je William McKie, predstavnik Detroitske delavske federacije. McKie se udejstvuje v unijah od svoje mladosti. L. 1933 je vodil stavke v "The Briggs, Motor Products" in v Hudson tovarnah. Sedaj je predsednik in organizator Fordovega lokalnega "International Union of United Automobile Workers". Nahaja se torej na barikadah najvažnejše unijske postojanke — v samem Fordovem kraljestvu. Kot je razvidno iz opisa, zaslужijo vsi trije sedež v prihodnji mestni zbornici. Člani sedanje mestne vlade niso nič drugega, kot

Spominjam se na vodstvo te skupine pred petnajstimi leti. Skoraj v celoti tega vodstva ni več. Zmanjkalo ga je, pa je prišlo drugo, tretje in tako po vrsti. Niti deset odstotkov tistih petelinov ni več na svojih mestih, marveč vsi so izdali razredno gibanje ter odšli k nasprotniku. Mnogi od njih vodijo danes že razne fašistične skupine.

Taka je splošna slika. S temi fakti pa moramo mi računati. Nič se ni izpremenilo. Ljudje in pojavi v družbi se menjavajo, toda metode razdirajočega dela ostajajo iste.

Aktivnost te skupine ljudi oponižja vse delavce na opreznost in protiaktivnost. Proti pa-

ZLET, KI GA JE DNE 29. SEPTembra PRIREDIL KLUB ŠT. 1 JSZ V KORIST PROLETARCA, JE DOBRO USPEL

Od 1:30 do 3:30 so bile skozi zvočnike — da se je čulo po vsem prostarem vrtu, predvajane slovenske pesmi in razni drugi glasbeni komadi z gramofonskih plošč, kar je bila novost na naših zletih. Tudi ta del spored je mnogo pripomogel k dobremu razpoloženju. Kratka oznanila po zvočniku o naših prireditvah podali John Rak, Mary Jugg, D. J. Lotrich in Fr. Zaitz.

Ob 4. se je pričela plesna zavava, na katero je posebno mladina nestrpočakala.

Vmes je nastopil s par pesmami mešan pevski zbor "Sava" pod vodstvom pevovodje Jakoba Muhe.

Sodelovanja je bilo na tej prireditvi mnogo, kar nam prima, da ima naše gibanje v Chicago za prospevanje tudi v bočnosti dobre pogobe klub raznim neprijateljem in cinkom.

Vsi, ki so pomagali v pripravah za to prireditven in delali na nji, so upravičeni ponosni na uspeh, ki so ga dosegli.

ponižni hlapci Forda, General Motors in Chrysler korporacij, kar so že neštetokrat dokazali.

Pribrane volitve se vršijo 8. oktobra in so prav tako važne kot redne 5. novembra, ker bo izmed številnih inspirantov nominiranih samo 18 kandidatov, z najvišjim številom glasov, za redne volitve.

Jugoslovanski delavci v Detroitu! Skupna delavska fronta, katero ste vedno povdarjali, je sedaj organizirana. Zato je vaša dolžnost, da greste 8. oktobra vsi kot en mož na volišče in nominirate svoje kandidate. Agitirajte tudi med sodelavci drugorodec in širite naš kampanjski list "It's About Time". Glavni stan "The United Labor Conference for Political Action" se nahaja na 1963 Grand River Ave.

Kluba št. 114 in 115 JSZ sta sklenila proslaviti 30-letnico obstanka delavskega tehnika Proletarca z obširnim programom in sicer v nedeljo 27. oktobra v Slovenskem delavskem domu.

V zvezi s to proslavo bo govoril v slovensčini Joško Ovčen iz Chicaga, ki je znan kot izreni satirik in humorist. V angleščini pa Estok Merton iz Detroita. Dalje bo vprizorjena Molekova igra v enem dejanju "Biserino slavje" in pa skica "Komičen pevski kvartet", ki bo nedvomno zelo privlačna točka. Na sporedu so tudi klavirske točke, solospevi in deklamacija. Občinstvo že sedaj oponazimo na ta zanimiv spored.

V državi Michigan je z dnem 23. sept. stopila v veljavno takozvana "protirdečarska" postava, potem katere bo onemogočeno vsako komunistično gibanje v njihovih mejah. Tozadnji zakon uključuje strogo kazeno za tiste, ki propagirajo strmoglavljenje ameriške vlade in nasilje. Drugi zakon pa daje šolskim avtoritetam moč, da odklonio šolske prostore radikalnim organizacijam za njih shode in zborovanja, kadarkoli se jim zdi potrebo. Radikalni liberalni elementi so vodili ljutjo borbo proti obema zakonom, toda brez uspeha. Znatno je, da ni "radikalni" krčič Coughlin niti enkrat odprilust preti temu krivičnemu zakonu.

Komunisti so s tem postalni seveda zopet "mučeniki", toda čisto po krivici, ker zakon je v bistvu naperjen tudi proti socialistom in delavskim unijam. Burbonci smatrajo namreč vsekoga za boljševika, kdor se se predzrne samostojno misli.

Klub št. 115 JSZ na zapadni strani mesta vodi obširne predpriprave za gojitev telovadbe pod imenom "Red Falcons" (Rdeči Sokol). Starši so naprošeni, da vpišejo svoje otroke k Sokolom pri oskrbniku Slovenskemu domu Rude Zoretu. Za začetek se upeljejo le proste vase, pozneje pa tudi na orodju. Med odmori se bodo vršila predavanja o delavskih problemih.

Telovadba je najlepši sport za mladino. Ona krepi telo in duh, obenem pa drži mladino proč iz ulic in močvirja, kjer mnogokrat zaide v slabu družbo. Telovadbo bo učil Anton Chesnik, ki ima tozadne izkušnje že iz starega kraja.

Zbor "Svoboda" je zopet pričel s pevskimi vajami. Svoje prostore vamo v klubu Slovenskega doma, na John R. St. in Six Mile Rd. Poučuje jih pevovodja John Berligr, katemu je naša pesem glavna uteha v življenju. Kdor ima veseleje do petja je vabljen, da se pridruži "Svobodi". Za zimsko sezono imajo na programu baje tudi opereto.

Frank Česen.

Reakcija v unijah

Na konvenciji Illinoiske delavske federacije, ki se je vršila nedavno, so prevladovali demokrati in republikanski politiki popolnoma. Progressivne unije je večinoma niso pridružene.

Sijajno se je postavil ob tej priliki tudi angleški odsek, ki je zbral veliko daril in vprizoril tombolo, katera je prinesla precejšnje skupice.

Podrobnosti o delu odsekov in seznam prispevatev pričevajo tudi tudi vsele precej časa.

Vsi, ki so pomagali v pripravah za to prireditven in delali na nji, so upravičeni ponosni na uspeh, ki so ga dosegli.

PROCESIJE ZA MIR IN "ZMAGO"

Kričanska cerkev v Etiopiji se ponaša, da je najstarejša kričanska sekta na svetu. Poleg kristjanov so v Etiopiji zastopane tudi nekatere druge konfesije, toda glavni sta kričanska in mohamedanska. Ljudstvo v Etiopiji je ne samo verno, ampak tudi zelo vrakeverno. Mussolini smatra, da je to en vzrok, čemu naj kričansko Etiopijo podjarmi z ognjem, svincem, strupom, plinom in s bombami bolj "civilizirana" kričanska dežela. Ta samopostavljena nositeljica civilizacije naj bi bila v tem slučaju Italija, pravilno.

Na gornji sliki je prizor iz procesije etiopskih kristjanov, ki molijo za mir — a če miru ne bo, zatrjujejo, da bo Bog sigurno na njihovi strani. Med tem je organizacija Katoliške akcije v Italiji sklenila, da bo Vsemoguči blagoslovil pravico stremljenje Mussolinijevi politike in pomagal Italiji "katolicizirati barbarsko Etiopijo."

Smrt prijatelja

Pueblo, Colo. — Strašna nesreča, ki se je dogodila na Almi, Colo., 7. sept. ponoči, je pretresla v Pueblo slehernega rojaka, kakor tudi v drugih naseljibah v tej državi.

O nji je Proletarac na kratko poročal v številki z dne 11. sept., in pa par dopisnikov v Prosveti. Šest ruderjev je izgubilo življenje v stanovanjski hiši, kjer so spali, ko so jo obdelali.

Ko je prišel omenjenega večera iz majne, je videl, da je v Jackovi sobi še luč. Obiskal ga je Jack, ki je ležal v postelji in čital knjigo. Sevšek ga je vprašal, čemu ne zaspí. "Jutri bom imel dovolj časa za spanje," mu je odgovoril, "ker imam dolgo izmeno šihta."

Viktor Sevšek se je vrnil na delo. O polnoči nekdo zakričal — "ognjen". Viktor je od šahtnika, kakor tudi v postelji in čital knjigo. Sevšek ga je vprašal, čemu ne zaspí. "Jutri bom imel dovolj časa za spanje," mu je odgovoril, "ker imam dolgo izmeno šihta."

Viktor Sevšek se je vrnil na delo. O polnoči nekdo zakričal — "ognjen". Viktor je od šahtnika, kakor tudi v postelji in čital knjigo. Sevšek ga je vprašal, čemu ne zaspí. "Jutri bom imel dovolj časa za spanje," mu je odgovoril, "ker imam dolgo izmeno šihta."

Viktor Sevšek se je vrnil na delo. O polnoči nekdo zakričal — "ognjen". Viktor je od šahtnika, kakor tudi v postelji in čital knjigo. Sevšek ga je vprašal, čemu ne zaspí. "Jutri bom imel dovolj časa za spanje," mu je odgovoril, "ker imam dolgo izmeno šihta."

Viktor Sevšek se je vrnil na delo. O polnoči nekdo zakričal — "ognjen". Viktor je od šahtnika, kakor tudi v postelji in čital knjigo. Sevšek ga je vprašal, čemu ne zaspí. "Jutri bom imel dovolj časa za spanje," mu je odgovoril, "ker imam dolgo izmeno šihta."

Viktor Sevšek se je vrnil na delo. O polnoči nekdo zakričal — "ognjen". Viktor je od šahtnika, kakor tudi v postelji in čital knjigo. Sevšek ga je vprašal, čemu ne zaspí. "Jutri bom imel dovolj časa za spanje," mu je odgovoril, "ker imam dolgo izmeno šihta."

Viktor Sevšek se je vrnil na delo. O polnoči nekdo zakričal — "ognjen". Viktor je od šahtnika, kakor tudi v postelji in čital knjigo. Sevšek ga je vprašal, čemu ne zaspí. "Jutri bom imel dovolj časa za spanje," mu je odgovoril, "ker imam dolgo izmeno šihta."

Viktor Sevšek se je vrnil na delo. O polnoči nekdo zakričal — "ognjen". Viktor je od šahtnika, kakor tudi v postelji in čital knjigo. Sevšek ga je vprašal, čemu ne zaspí. "Jutri bom imel dovolj časa za spanje," mu je odgovoril, "ker imam dolgo izmeno šihta."

Viktor Sevšek se je vrnil na delo. O polnoči nekdo zakričal — "ognjen". Viktor je od šahtnika, kakor tudi v postelji in čital knjigo. Sevšek ga je vprašal, čemu ne zaspí. "Jutri bom imel dovolj časa za spanje," mu je odgovoril, "ker imam dolgo izmeno šihta."

Viktor Sevšek se je vrnil na delo. O polnoči nekdo zakričal — "ognjen". Viktor je od šahtnika, kakor tudi v postelji in čital knjigo. Sevšek ga je vprašal, čemu ne zaspí. "Jutri bom imel dovolj časa za spanje," mu je odgovoril, "ker imam dolgo izmeno šihta."

Viktor Sevšek se je vrnil na delo. O polnoči nekdo zakričal — "ognjen". Viktor je od šahtnika, kakor tudi v postelji in čital knjigo. Sevšek ga je vprašal, čemu ne zaspí. "Jutri bom imel dovolj časa za spanje," mu je odgovoril, "ker imam dolgo izmeno šihta."

Viktor Sevšek se je vrnil na delo. O polnoči nekdo zakričal — "ognjen". Viktor je od šahtnika, kakor tudi v postelji in čital knjigo. Sevšek ga je vprašal, čemu ne zaspí. "Jutri bom imel dovolj časa za spanje," mu je odgovoril, "ker imam dolgo izmeno šihta."

Viktor Sevšek se je vrnil na delo. O polnoči nekdo zakričal — "ognjen". Viktor je od šahtnika, kakor tudi v postelji in čital knjigo. Sevšek ga je vprašal, čemu ne zaspí. "Jutri bom imel dovolj časa za spanje," mu je odgovoril, "ker imam dolgo izmeno šihta."

Viktor Sevšek se je vrnil na delo. O polnoči nekdo zakričal — "ognjen". Viktor je od šahtnika, kakor tudi v postelji in čital knjigo. Sevšek ga je vprašal, čemu ne zaspí. "Jutri bom imel dovolj časa za spanje," mu je odgovoril, "ker imam dolgo izmeno šihta."

Trideset let Lige za industrialno demokracijo

Prošli mesec je minilo 30 let,

ko sta socialistična intelektualca Jack London in Upton Sinclair ustanovila "Intercollegiate Socialist Society". Delovala je največ med vsečiliščniki, in izdajala svojo revijo, ki si je pridobila v mislečih dijskih krogih velik ugled in mnogo naročnikov.

Kakor vsaka stvar, tako je vsled vojnih šikan trpela tudi ta ustanova. Zaradi razkolov, in pa osovoženosti imena "Socialist" si je l. 1921 spremenila ime v "Liga za industrialno demokracijo" (LID). V razvoju pod to novo označbo se je socialistični stranki precej odpriljili — to je, skušala je delati vti, da je popoloma samostojno gibanje. Po pregašjanju glavnih predsednikov je LID spet začela s popolnoma odprtim delovanjem v korist socialistične stranke.

Skoro v vsi povojni dobi je vodilni predstavnik LID Norman Thomas in njen glavni direktor pa Harry W. Laidler, oba aktivna socialisti.

Priprave za slavje 25 letnice JSZ

Chicago. — Zaradi prireditve v korist Proletarca prošlo nedeljo priprave za slavje 25 letnice JSZ dozdaj niso dobile mnogo pozornosti. Ko pa smo skončali prej omenjeno delo, so vsi odseki kluba št. 1 zavezli, da posvetne svoje napore za uspeh slavje, ki se vrši v nedeljo 20. oktobra v dvorani CSPS.

Spored otvore članji in članice Češke Delavske Telovadne Jednote z živimi slikami, ki jih bo spremljal Kochevarjev orkester z Internacionalo.

Tem sledi razne glasbene točke, govorniki, dramatizacija "No More War", ki jo vprizore Red Falcons pod režijo Mary Jugg in Dorothy Sodnik. V tem prizoru nastopi 12 naših mladih članov.

Angleški odsek kluba vprizori pod vodstvom John Raka skico "Onward" s petjem, v kateri nastopi okrog 20 oseb.

V zadnjem točki bodo predvajani prizori iz drame "Rdeče rože".

</div

UREDNIKI IN UPRAVNIKI "PROLETARCA" OD USTANOVITVE LISTA DO DANES

(K 30-letnici glasila slovenskega delavstva)

Za letošnji "Majski Glas", ki je bil posvečen 30-letnici Proletarca, je Frank Zaitz priredil seznam njegovih urednikov in upravnikov od početka do danes.

Klub temu, da je imel Majski Glas letos večji obseg ko kdaj prej, je moralo veliko gradiva izostati — med drugim tudi sestni seznam, ki je vreden, da se ga k slavju 30-letnice Proletarca objavi v tem letu.

Uredniki Proletarca 1905-1935

Jože Zavertnik je bil urednik Proletarca prvi dve leti. Glavni sotrudnik mu je bil Frank Petrich. Zavertnik je prevzel uredniško delo še enkrat pozneje, toda le za kratko dobo. Bil je z malimi izjemami reden sotrudnik Proletarca do julija 1911, ko je prevzel službo urednika pri Glasilu SNPJ. V uredniškem odboru Proletarca je bil do leta 1915, ko je bil na njegov predlog ta odbor odpravljen. Bil je sotrudnik Ameriškega družinskega koledaria in Proletarčevih prvomajskih številk skozi do svoje smrti. Po konvenciji SNPJ maja 1929 je spet postal reden sotrudnik Proletarca. Njegovo zadnje "Tedenško pismo" je bilo priobčeno v številki z dne 8. avgusta 1929. Dne 28. avgusta isto leta je umrl.

Frank Petrich je bil večkrat začasen urednik in sotrudnik Proletarca od početka pa do jeseni 1923. Imel je v listu posebne rubrike, pisal agitacijske in polemične članke in imel več let tudi kolono "Korespondenca tajništva JSZ".

Ivan Molek je bil prvi najet urednik Proletarca. Prevzel je to mesto decembra 1907, ko je bil Proletarec spremenjen iz mesečnika v tednik. Radi gospodarskih zagat je že čez nekaj mesecev naslednje leto moral upravni odbor ukiniti plačo uredniku, uredniško delo pa so si potem razdelili Jože Zavertnik, Ivan Molek in Frank Petrich. Ta razodelba je ostala do leta 1912. Ivan Molek je postal redni sotrudnik Proletarca do ustanovitve Prosvete l. 1916, sotrudnik majskih številk Proletarca in Ameriškega družinskega koledaria pa je še danes.

Leo Zakravšek je sprejel uredništvo v poletju l. 1912 in opravljal to službo do pričetka l. 1913. Pomagal je začeno v upravnosti in nekaj časa je bil tudi upravnik. Pustil je uravničev nesporazum z upravnim odborom, oziroma z Jožetom Zavertnikom (starejšim in mlajšim).

France Skof, učitelj po poklicu, je upravljal uredniško delo od junija do novembra 1913. Prišel je nedolgo pred tem iz starega kraja. Ta služba mu ni bila všeč, še manj pa je bil z njim zadovoljen uredniški in upravni odbor. Po kratkem bivanju v tej deželi se je vrnil v stari kraj.

Frank Šavs je prevzel uredništvo 15. marca 1913. Kmalu potem, in spet naslednje leto, je šel na agitacijo, v prvem letu za Proletarca in v drugem za unijo W. F. of M. Nadomeščal ga je nekaj mesecev prej omenjeni France Skof, v ostalem času pa Ivan Molek in Frank Petrich.

Etbín Kristan je bil urednik Proletarca od septembra 1914 do julija 1920. Bit je edini slovenski poklicni urednik v Ameriki. S svojim velikim teoretičnim in drugim znanjem je dvignil visoko ne samo Proletarca, ampak jo koristil jugoslovenskemu delavskemu in svobodomiselnemu časopisu v splošnem.

Frank Zaitz, sedanj urednik Proletarca, je prevzel uredniško službo julija 1920; pred tem, namreč od februarja 1919, pa do odhoda E. Kristana, je bil pomožni urednik.

Upravniki Proletarca 1905-1935

Anton Prešeren je vodil upravniške posle prvi dve leti in nekaj časa v tretjem letu Proletarca. Prejemal je naročnino, vsole za oglase in prispevke listu v podporo, korespondiral in objavljala razna upravniška naznana v listu. Fred Petsche je prevzel brigo za razpošiljanje lista. Sodeloval je z njim Thom. Petrich.

Pomagali so v upravnih poslih John Petrich, Joe Zenko, Jože Zavertnik, Andrej Poravne, Frank Petrich in več drugih. John Meden je bil prvi upravnik s tedensko plačo. Nasledil je to službo decembra 1907, ko je Proletarec postal iz mesečnika tednik. Naslednje leto je list zagazil v dolg in treba je bilo odpraviti plače. Nato je pomagal v upravnih poslih tudi naprej do odhoda v Cleveland, kjer je podlegel tuberkulozi.

John Grilec je prevzel upravnosti v poletju 1908, po odpravi plačanega upravnika, in vršil ta posel do poletja 1909. Pri tem delu se je sprl z nekaterimi funkcionarji Proletarca, posebno z J. Zavertnikom in Fr. Petrichem. Odstopil je iz upravnega odbora nepomirjen, in iz socialističnega kluba. Med Slovenci ni bil več aktivен. Socialist po prepričanju je postal do konca.

Jože Zavertnik st. je vodil upravniške posle nekaj časa pred J. Grilecem. Začasno je prevzel upravnosti še dvakrat pozneje, vsakkrat le dokler niso dobili zopet koga, ki je obljubil mesto stalno prevzeti.

Jože Zavertnik ml. je izvrševal upravniške posle nekaj časa po odstopu J. Grileca in nato še dvakrat, ko je bilo treba izpolniti mesto z začasno močjo.

**NAJVEČJA
SLOVENSKA
KNJIGARNA**

**SLOVENSKE IN
ANGLEŠKE KNJIGE**

Pišite po cenik
PROLETARCU

Frank Petrich je bil upravnik večkrat, vsakkrat samo začasno.

Frank Podboy je bil upravnik l. 1912-13. Nastopil je to mesto po-governški turi Etbina Kristana, ki je bil v ta namen povabljen v Ameriko l. 1912.

Frank Šavs je bil upravnik od 5. oktobra 1914 do 10. januarja 1919.

Frank Zaitz je prevzel upravniško službo 2. februarja 1919 in jo imel do marca 1921. Odslej z upravnosti ves čas sodeluje.

Charles Pogorelec je postal upravnik marca 1921 in bil v tej službi do jeseni 1923, ko je bil izvoljen za-tajnika JSZ. Upravnost je zopet prevzel 1. septembra 1924 do 1. maja 1925. Nato ponovno od 1. oktobra 1927 in od tedaj izvršuje upravniške posle neprestano.

Anton Slabe je bil upravnik od 1. novembra 1923 do konca poletja 1924.

Anton Zagar je prevzel upravnost 1. maja 1925 in ga vodil do 1. oktobra 1927.

John Rak je pomožni upravnik Proletarca od 1. maja 1929. Pomaga tudi v uradu Prosvetne matice in v uredništvu.

Od postanka do zdaj je imel Proletarec vsega skupaj osem upravnikov in dvajset upravnikov. Najdije je pri Proletarcu Frank Zaitz, namreč nad polovico Proletarčeve dobe. Chas. Pogorelec je drugi, ki je v uradu Proletarca in JSZ 14 let. Etbin Kristan je bil urednik 6 let, Frank Šavs nekaj časa urednik in potem upravnik pet let, ostali pa so izvrševali posle urednika ali upravnika po nekaj mesecih do dve leti.

Frank Petrich je bil večkrat začasen urednik in sotrudnik Proletarca od početka pa do jeseni 1923. Imel je v listu posebne rubrike, pisal agitacijske in polemične članke in imel več let tudi kolono "Korespondenca tajništva JSZ".

Ivan Molek je bil prvi najet urednik Proletarca. Prevzel je to mesto decembra 1907, ko je bil Proletarec spremenjen iz mesečnika v tednik. Radi gospodarskih zagat je že čez nekaj mesecev naslednje leto moral upravni odbor ukiniti plačo uredniku, uredniško delo pa so si potem razdelili Jože Zavertnik, Ivan Molek in Frank Petrich. Ta razodelba je ostala do leta 1912. Ivan Molek je postal redni sotrudnik Proletarca do ustanovitve Prosvete l. 1916, sotrudnik majskih številk Proletarca in Ameriškega družinskega koledaria pa je še danes.

Leo Zakravšek je sprejel uredništvo v poletju l. 1912 in opravljal to službo do pričetka l. 1913. Pomagal je začeno v upravnosti in nekaj časa je bil tudi upravnik. Pustil je uravničev nesporazum z upravnim odborom, oziroma z Jožetom Zavertnikom (starejšim in mlajšim).

France Skof, učitelj po poklicu, je upravljal uredniško delo, so tako malenkostni, da jih lahko premaga vsak zaveden delavec. Tudi vzhodno in zapadno stran zlahka premostimo, ako želimo in hočemo.

Upam, da se k temu predmetu še kdo oglaši. — Mary Bernik.

V tej številki na prvi strani je oznanilo o sklicanju občnega zboru Slovenskega delavskega centra, ki se vrši v petek 4. oktobra v dvorani SNPJ.

Redna seja odborov JSZ, ki se običajno vrši prvi petek v mesecu, je vsled tega občnega zboru odložena.

Velik socialistični kampanjski banket v Chicagu

Chicago. — V nedeljo 13. oktobra se bo vršil Stueben klubu, 188 W. Randolph St., velik banket v prid socialistične stranke, na katerem bodo govorili milwauskij župan D. W. Hoan, Norman Thomas, strankin predsednik Leo Krzycki in drugi člani strankine eksekutive, ki bodo ob tej priliki zborovali v Chicagu. Poleg teh nastopi več drugih govornikov. Predmet govorov bo "Politično zrcalo 1936". Vstopina, ki vključuje večerjo, je \$1.25. Prijava za udeležbo na tem banketu sporočite v uradu Proletarca. — P. O.

Dvomim, da bi novo društvo imelo tako moč. Pomanjkanju diletantov so krivi drugi vzroki, katere se bi v precejšnji meri lahko odpravilo brez ustavnovanja-novega društva. Saj imamo poleg socialističnih klubov in Syobode ženski odsek Slov. nar. doma, odsek Slov. del. doma in pevski zbor Slavec; vsaka izmed teh treh ustavnih imen nekaj dobrih diletantov in kolikor je meni znano, ni nobena socialistična. Torej ni vzroka ustavnjavati še eno dramsko društvo, ako imamo že dve ali tri slične skupine, kakor bi bila nova.

Tudi zgodovina klubov JSZ in "Svobode" se lahko in sé bo ponovila, samo ako merodajni krogci hočajo. Osebnosti bi pri delu v organizacijah sploh ne smeje imeti mesta.

Tisti, ki imajo igralske zmožnosti in sodelujejo s socialističnima skupinama, so lahko ponosni, da delajo v delavski organizaciji, ker so tudi sami delavci. Naloge diletantov so naporne, posebno tisti z glavnimi vlogami v igrah, ker zahtevajo veliko časa za vaje in tudi stroškov. Ena kot drugo je za delavca požrtvovanje. Režiser pa ima še posebne težkoči. Namesto počitka po svojem vsakdanjem delu se ubija z igro, tekما sem in tja po opravilih, išče, kje boobil to in ono, kar bo potrebno na odru. Pri vsem tem pa se mu pripeti, kakor pa izmed igralkov vrne vlogo, in ves režiserjev trud s tako osebo je bil zmanj.

AMERIŠKA LEGIJA
BRANI USTAVO IN
PATRIOTIZEM

(Nadaljevanje s 1. strani.)

medtem, ko so bili možje in fantje iz svojih služb pozvani v armado in prejemali le oskrbo in dolar na dan, so delavci imeli visoke plače in industriali ter trgovci pa ogromne profite. Omembu teh profitov je bila menda edina pametna stvar, ki je bila izrečena na konvenciji Legije.

Prati sovjetski Rusiji je Legija zato, ker Rusija "pomaga izpodkopavati temelje ameriški republike" in "ker ni zmožna, da bi mogla izpolniti kar objubiti."

Deležati se pa niso ukvarjali s takimi resolucijami tolkoka, da bi jim mogla nelogičnost, ki jo uganjajo, prodreti v glavo. Mar ni v Zed. državah ni koliko propagande proti sovjetski Uniji? Veliko več, kakor pa v slednjem proti Zed, državam.

Zakaj naj bo tej dejeli dovoljen, kar sovjetski Uniji odklanjajo?

Ampak, kot rečeno, take resolucije pripravijo "odseki", delegatom se predstavi patriotski govornik, ki resolucije predloži, in nato so sprejetje "z ogromnai modobravanjem". Domovina je za eno leto rešena.

AMERIŠKA LEGIJA ZA "OBČAJNI PROGRAM"

Konvencija Ameriške legije, ki se je vršila koncem septembra v St. Louisu, Mo., je enava osvojila zahtevo za takojšnji bonus, sprejela je rezolucijo za ukinitev diplomatskih odnosov z Sovjetsko Rusijo, predložila načrt za pospešje amerikaniziranja tujerodcev in za druge akcije proti "rdečkarstvu" — ampak to so sklenili "odseki" v imenu konvencije. Delegati, ki jih je bilo celo trdno, pa so imeli "good time", kakor na vsemi konvenciji Ameriške legije. Druga pogema zanje teka zborovanja nimajo.

Občni zbor Slovenskega delavskega centra

"Big Tony" Tomšič na poti po vzhodnih naselbinah

Anton Tomsich iz Oaklanda, Calif., je nam pisal ta teden iz Detroitja, da se imenitno zavabi v in da mu gre vse, tudi vreme na roko. Iz Detroitja se je podal na obiske v naselbine po Ohiu in druge. Njegov detroitski dopis je priobčen v prihodnji številki.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

V sledenem seznamu so priredbe klubov JSZ, konferenčnih organizacij in socialističnih pevskih zborov. Ako priredeva vašega kluba ni vključena, nam sporočite.

OKTOBER.

CHICAGO. — V soboto 5. okt. v prostorih kluba brezposelnih Red Falcon Amateure Night.

CHICAGO. — V petek večer, 11. oktobra socialistični shod v dvorani SNPJ.

CHICAGO, ILL. — Slavje 25-letnice JSZ v nedeljo 20. oktobra v dvorani CPSJ.

DETROIT. — V nedeljo 27. oktobra priredita kluba št. 114 in 115 v Slov. del. domu slavje 30-letnice Proletarca.

NEWBURGH, O. — Koncert "Delave" v nedeljo 27. oktobra v SDD na Prince Ave.

SPRINGFIELD, ILL. — Proslava 30-letnice Proletarca kluba št. 47 JSZ v nedeljo 27. oktobra v Slovenskem domu.

NOVEMBER.

CHICAGO. — Shod v petek 1. novembra v dvorani SNPJ. Sklicuje ga angleški odsek kluba št. 1 JSZ.

WAUKESHA, ILL. — Konference klubov JSZ in društev Prosvetne matice v nedeljo 10. novembra v Slovenskem domu.

MILWAUKEE, WIS. — V nedeljo 17. nov. prireditev zboru "Napre" v S. S. Turn dvorani. Dramski odsek kluba št. 1 vprizori dramu "Rdeči rože".

CHICAGO, ILL. — Koncert "Save" v nedeljo 24. novembra v dvorani SNPJ.

BRIDGEPORT, O. — Proslava 10-letnice kluba št. 37 k jubileju Proletarca in Zvezze v nedeljo 15. decembra.

CHICAGO, ILL. — Silvestrovski zavabni klub št. 1 JSZ v tork 31. dec. v dvorani SNPJ.

SPRINGFIELD, ILL. — Silvestrovski zavabni klub št. 47 JSZ v tork 31. decembra v Slovenskem domu.

WE NEED SOCIALIZED ECONOMY

We are happy to note that the Socialists of Milwaukee, in addition to agitating for lower meat costs, have launched a campaign for the socialization of the packing industry. That's the thing which should be done; anybody with a grain of intelligence ought to agree that meat should be produced to feed people and not to make profits for a small group of owners who already have more wealth than they can use.

We would not be Socialists if we stopped with the demand for lower costs. As a matter of fact, the money price of an article means nothing at all. Depending upon wage scales, at one time meat may be cheap at a dollar a pound—as it would have been during the peak of currency inflation in Germany—or too expensive at 25 cents per pound—as it is now for the WPA family with somewhere between \$19 and \$94 per month to spend.

Moreover, workers fool themselves when they consider price alone and forget that the philosophy and rule of the present class system sets the value of labor at precisely the level which is needed to keep a laborer in condition to work and reproduce. Under that rule, and with economic power in the hands of an owning class who operate industry only for profit, if it were possible for workers to keep their families on a dime a year the basic labor wage would be exactly 10 cents, and workers would be no better off because the price tags had been changed.

What is necessary—and workers can howl until they understand and act upon this truth—is that the packing industry and all other industries be made the property of all the people. Goods of all kinds must be produced only for use and not at all for profit of parasitic owners. When that is done—and only then—the mass of people can consume what they can produce.

However, to make the change from production for profit to production for use, power is needed; the power which

"When We Were Very Young"

The Red Falcons of Branch No. 1 JSF will be able to look back upon Saturday, October 5, as one of their memorable days—as one of their early projects in learning to build up the Socialist youth group and truly say with A. A. Milne, "That was when 'We were very young'."

On that day they will present to you their various handiwork projects produced during the last six months under the able supervision of Comrade Dorothy Sodnik. We are quite sure friends will be surprised at the quantity and variety of this work. Various articles will also be on sale.

Children and, yes, even adults are invited to present acts for an amateur contest. Add to the hilarity of the evening, and at the same time compete for a prize. We promise you a capable master of ceremonies.

DON'T BE FOOLED BY CAPITALIST LIARS

If you, suffering victim of the capitalist system, are uncertain whether Socialism will improve your condition, that it is being fought so violently by the big lords of industry and finance should convince you.

It is no longer disputed that the World War was for profits and men who will cause wholesale murder for profit will not hesitate to lie to prevent the class from whose exploitation their millions are derived from joining in a mass movement to throw off their chains.

In almost every instance the capitalists themselves are guilty of the things of which they are falsely accusing the Socialists. They say—

"Socialism will destroy the home."

Thousands of homes are broken up, families are separated and marriage and home establishing is made impossible by the insecurity of the toiling masses. Socialism will not only preserve homes, but give better homes and security for all.

"Socialism would destroy religion."

The dog-eat-dog system makes it impossible to apply the moral teachings of religion in daily life. It puts a premium on hypocrisy and coerces the clergy to lie and refrain from pronouncing truth. Socialism teaches the common brotherhood of all mankind. It will make it possible and desirable to live up to the golden rule, for Socialism is religion in practical application. It has nothing to do with religious belief except to assure freedom of conscience to all. You may be a Catholic, Protestant, Jew, Mohammedan, Buddhist or atheist and be a good Socialist; but if you are not a Socialist, your religion, of any brand, is but a hollow mockery. If you pray "Thy kingdom come," and vote for continuance of the system that makes of earth a hell, your prayers are a stench in the nostrils of your God and your passport to heaven is null and void.

Powers Hapgood at Labor Lyceum October 8

On Tuesday, October 8 Powers Hapgood, member of the National Committee of the Socialist Party will address a mass meeting at the Labor Lyceum on Kedzie and Ogden Aves., Chicago.

Comrade Hapgood was recently arrested in Terre Haute, Indiana for defending the interests of the workers against the military rule instituted by Governor McNutt to break the labor movement of Eugene Debs' home town.

The meeting is being arranged by the Labor and Socialist Defense committee. The admission is free.

comes from the unity of great masses of people. That is why we Socialists constantly emphasize the need for political action which will unite all workers behind the program to socialize industry.

Yet the very life of civilization itself requires such a surrender. Machines, which make the constant labor of many men unnecessary, produce such great surpluses that international trade has been destroyed and that further expansion on a scale which would absorb those surpluses would be folly. Private capitalist simply MUST DISCHARGE WORKERS—if they hope to do business under a competitive private-profit system.

How long must we Socialists din into the ears of the masses the plain economic truth that only by adopting the principle of production for use can the great mass of people be assured of high living standards!

Workers should unite with the Socialists to abolish the profit motive for production. In that way they can end all forms of poverty. And as an immediate task they must organize their forces against the mere subsistence and less which will be theirs under the WPA. Not merely less hours of work, but a full life must be their demand. The \$19 to \$94 monthly wage insult must be discontinued regardless of the time of service. —R. L. A.

If the smiling president ever had any hopes of placing the old capitalist order back on its feet he has now abandoned his optimism. He knows that the unemployed ye have with ye always—under the production for sale and profit arrangement. And, come what may, he, like every other advocate of the labor-

time of service. —R. L. A.

To make the general atmosphere and the evening of dancing more enjoyable, the Falcons will completely redecorate the Headquarters. Be on hand and show your appreciation of their efforts.

The Social Study Club will select your dance orchestra and be on hand to provide the refreshments. Incidentally, any profits realized from this program will be used for the purchase of Falcon uniforms.

Present at the Unemployed Headquarters, Saturday, October 5 to give these youngsters a delightful send-off to that great task that awaits them in the coming social order.

Mary Jugg, Chicago.

The primary elections will be held Tuesday, October 8. Every voter is

urged to cast his support for these candidates. A united labor front has often been urged. Now we have it. Let's agitate for our candidates. Get your friends and sympathizers to strike the shackles from the wheels of industry—profit!

MASS MEETING OCTOBER 11

Chicago, Ill. With the national executive committee of the Socialist Party meeting in Chicago over the week-end of October 11, branches in the various districts have arranged mass-meetings at which members of the national executive committee will speak.

For the Lawndale district, branch No. 1 JSF and the Bohemian comrades have arranged such a meeting for Friday, October 11, at the SNPJ Hall. Comrade James O'Neal, editor of The New Leader and Leo Krzycki, chairman of the Socialist Party will be the principal speakers. We urge our friends and sympathizers to attend. The admission is free.

"OUGHT TO BE," IS RIGHT!

A people that struck the shackles from the wrists of slavery ought to be intelligent and brave enough to strike the shackles from the wheels of industry—profit!

—American Guardian.

DETROIT ELECTIONS TUES. OCT. 8

Detroit, Mich. The workers of Detroit, in spite of Coughlin's demagoguery have for the first time in this city nominated a joint ticket of their candidates for city council. They represent the two main Labor political groups, and the Detroit Federation of Labor.

For the Socialist Party comrade O'Cain, an "old timer" in the party has been nominated. He is also an active member of the Metal Polishers Union and well known for his work among the unions.

Maurice Sugar, a sympathizer of the Communist movement is also a candidate. His record of fighting for the interest of the workers speaks for itself. In the last election he ran for city attorney and polled 63,000 votes which proves that he is popular among the workers of all factions.

William McKee, the third candidate on this joint ticket comes from the Detroit Federation of Labor. McKee has been active in unions from his early youth. In 1933 he led the strike in the Briggs and Hudson Motor plants. At the present he is president and organizer of the International Union of United Automobile Workers.

The meeting will be very important. By-laws for the Slovene Labor Center will have to be drafted and a Board of Directors elected. The secretary will submit a financial report on the Building Fund, the names of all share holders and explain the purchase made. Besides the secretary's, a number of other reports will be made, including one in the English language.

That accomplished political acrobat, President Roosevelt, has given us a new illustration of political tight-rope walking in his recent letter to Roy Howard promising a breathing space to business.

Politically that's a sign that the President thinks that he has so completely tied the farmers and workers to his chariot that he can afford now to offer a little something more to business interests. Practically it means that the country is left in more uncertainty than ever of what the President's program really is or whether he has a program. He cannot easily regard the present confusion as a program.

As a matter of fact Mr. Roosevelt may find himself mistaken in counting on the sure loyalty of the farmers and workers. A recent A. F. of L. statement calls attention pointedly to the fact that the improvement in business conditions has not been shared by the workers and that there are still 11 million unemployed.

For the Socialist Party comrade O'Cain, an "old timer" in the party has been nominated. He is also an active member of the Metal Polishers Union and well known for his work among the unions.

For the Socialist Party comrade O'Cain, an "old timer" in the party has been nominated. He is also an active member of the Metal Polishers Union and well known for his work among the unions.

Frank Cesen.

Slovene Labor Center Meeting Oct. 4

CHICAGO, ILL. Friday night, October 4, members of the Slovene Labor Center will hold a meeting at the lower SNPJ Hall. All branch members are invited to attend. All individual share holders should also be present. Branches and Lodges that own shares are urged to have representatives at this meeting. Letters to this effect were mailed to all share holders.

The meeting will be very important. By-laws for the Slovene Labor Center will have to be drafted and a Board of Directors elected. The secretary will submit a financial report on the Building Fund, the names of all share holders and explain the purchase made. Besides the secretary's, a number of other reports will be made, including one in the English language.

We had an opportunity to hear many opinions on the purchase of our own headquarters at last Friday nights' meeting of Branch No. 1 JSF. Practically all agreed that it was a good move and a good buy at that. Various angles of owning a home were injected into the numerous thoughts and only the question of monthly payments to the Yugoslav Building and Loan Ass'n in any way hampered our zeal for the premises. Our "Building Fund" has a sufficient amount of money in the Building and Loan Ass'n to pay cash for the premises but because of its condition is not in position to permit us to withdraw said funds. Consequently we must borrow and pay interest and monthly installments. If it wasn't for this we'd get along just fine in our new headquarters.

There is just one more important thing to stress. We have at least started something and a start means a lot. We will have to call for more support and devotion to our Branch and its quarters from our members. The depression has had its effects on all of us. It segregated us and diminished our worthiness considerably. But we must regain our composure and become more useful for our organization. With good management and the proper support we should come thru excellently on this deal.

Frank Cesen.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

Our indoor season has already begun. Though a drenching drizzle kept the attendance down a fairly good number of our comrades came to hear Ernest Erber of the YPSL (national chairman) elucidate on the Socialist position on war, last Thursday night. Comrade Erber brought out several important facts such as, the general strike as a weapon to stop war. He explained that a prolonged general strike could do more harm than good because the workers themselves would be caught without food, etc. He also stressed the case of the French calling all workers to the colors and then ordering them to march, thus breaking up a general strike. The Literary Digest reported the vast expenditures of the U.S. in the World War. They were more than the combined costs of all the churches in the U.S. plus all the money spent on education for five years, plus the costs of 5 years of social and medical care and service, plus the costs of all the hard roads in the country, plus the amount paid out in fire insurance during the past 30 years. And that's a big figure. In addition, what about the thirty-five million men who were killed, wounded, lost or maimed?

The Young People's Socialist League has published a fine leaflet on the meaning of war to you. We should help circulate as many of them as possible. They are very appropriate for the times.

We're booked to hear two prominent speakers at the SNPJ Hall on Friday, Oct. 11. James O'Neal, editor of New York's New Leader and Joseph M. Jacobs, a labor attorney who has been in on the martial law cases of Terre Haute, Ind., will present stories of military dictatorship in Vigo County, Ind. It's free, so be there.

Unfit To Print

Once in an English class the teacher assigned a composition to be written and it had to contain 250 words. The next morning one little boy was asked to read his. This is what he had written: "My uncle was driving his new car one day and he had a puncture. The other 236 words are not fit for publication."

JOHNSTOWN DOINGS

Johnstown, Pa. A successful picnic was held on Sunday, September 15, by branch No. 5 JSF. The weather was ideal and a nice crowd attended our affair. Professor Geo. W. Hartman spoke and made a fine impression on the audience. Previous to that he spoke at the political rally sponsored by the American Federation of Labor Citizens Club. The Slovene-Moxham Band entertained the dancers. Everyone seemed to have a good time. We thank all that attended the picnic and helped make it a success.

Members of Flood City Lodge No. 712 SNPJ are busy with preparations for their Hallowe'en Dance, Saturday, October 19, at the Slovene Hall in Moxham. We have engaged Martin Serro, a very popular orchestra, which can be heard on the WHJB radio station every Monday. Everything is being done to assure you a good time. Reserve this date and attend our Hallowe'en frolic.

John Langerholz, Jr.

YPSL TO MEET IN CHICAGO

The national executive committee of the Young Peoples Socialist League will meet in Chicago for a two day session on October 4 and 5. Two rallies for Friday, October 4, have already been arranged by the young comrades as part of the International Youth Week program. One meeting will be held at the Abraham Lincoln Center, 700 Oakwood Blvd., and the second meeting in the Workmen's Circle Hall, 3605 W. Lawrence Ave. On Saturday night, October 5, a reception and jollification will be held at the Workmen's Circle Lyceum on Kedzie and Ogden Aves.

